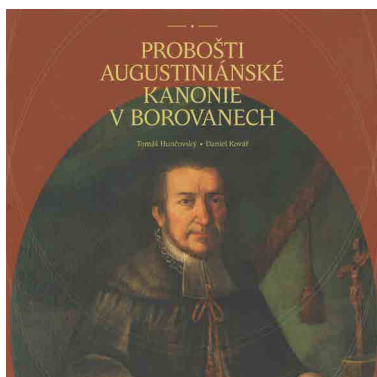

**Hunčovský, Tomáš –
Kovář, Daniel:**

Probošti augustiniánské kolonie v Borovanech

Borovany: město Borovany v nakladatelství
a vydavatelství Bohumír Němec - Veduta, 2024,
175 s.

Publikaci *Probošti augustiniánské kanonie v Borovanech* sestavili pracovníci Státního oblastního archivu v Třeboni Tomáš Hunčovský a Daniel Kovář. Dějiny probošství Augustiniánů kanovníků autoři dělí podle funkčních období třinácti historicky doložených proboštů. Předkládané kapitoly se ovšem neomezují pouze na biografii jednotlivých řeholníků, nýbrž sledují bohaté dějiny celého kláštera, umně vložené do potřebného širšího kontextu. Opominutá nezůstávají ani období sekularizace, první v letech 1564–1631 a druhá v době reformem císaře Josefa II., která byla pro probošství již fatální.

Jednotliví probošti jsou představeni od dětských let, přes vstup do řádu, příchod do Borovan, až po působení ve funkci probošta a případně jejich další osudy po odchodu z kláštera. Kapitoly jsou různé dlouhé, vždy závisející na množství dochovaného archivního materiálu. Zároveň s řeholními osobami si autoři všimají i dobrodinců z řad místní šlechty, kteří velkou měrou přispěli k založení a rozkvětu probošství, ale také výrazně zasáhli do jeho dějin. Zároveň s prvním proboštem se tak čtenáři představuje zakladatel Petr z Lindy. Obratný šlechtic, který přišel z rakouského Lince a v okolí Hluboké u Borovan vytvořil hospodářsky silné panství. Založení kláštera znamenalo, z Petrovy strany, nejen snahu o spasení vlastní duše, ale také budoucí zajištění nashromážděného majetku. Petrovi zemřel jediný syn a po jeho vlastní smrti by hrozilo, že po léta budované panství v katolických jižních Čechách získá někdo z kališnických pánů. Převést postupně vše na klášter se ukázalo, jako nejelegantnější řešení. Po prvotní snaze umístit klášter v Českém Krumlově, byly vybrány Borovany, kde probošství skutečně vzniklo.

Kromě popisu klášterní historie se autoři snaží uvést na pravou míru historické omyly, např. chybně uváděné založení v roce 1454, místo roku 1455. Také vyvrací řadu mýtů, jako v případě probošta Matěje Kozky z Rynárce. Jeho historický obraz do značné míry pokřivily pozdější literární adaptace, které z něj

udělaly pijáka, účastníciho se všemožného veselí. I když autoři samotní nezakrývají, že Matěj Kozka byl do značné míry pitoreskní figurka, jenž do značné míry přispěla k prvotnímu uzavření kláštera. Na druhé straně je poměrně škoda, že větší pozornost nebyla v první kapitole věnována pokusu založit klášter v Českém Krumlově. Ta byla omezena na pouhou zmínku a zůstávají tak nedořečnuty důvody, proč se založení nakonec nezdařilo. Je ovšem nutné zdůraznit, že se jedná o drobnost, která nijak nesnižuje vysokou kvalitu celého díla. Závěr knihy tvoří kapitola o klášterní hrobce, v níž někteří probošti našli místo svého posledního odpočinku a osudy klášterních budov po zrušení řeholního života na konci 18. století. Velice pečlivě je rovněž zpracovaná přílohová část s poznámkami a citacemi, kterou doplňuje posloupnost proboštů s nejdůležitějšími mezníky v jejich působení a časová osa s hlavními mezníky dějin borovanského kláštera. Celý text rovněž doprovází bohatá obrazová dokumentace archiválií, uměleckých děl a jednotlivých historických osobností. Čtenář dostává možnost pohlédnout do tváří konkrétních lidí, a tím dostat daleko plastičtější pohled na dějiny, který i sebelepší text vytvořit nedokáže.

Knih *Probošti augustiniánské kanonie v Borovanech* přehledně a srozumitelně představuje dějiny tohoto řeholního domu a jeho obyvatel. Autoři zde prokazují vynikající práci se sekundární literaturou a především s dochovanými prameny. Podařilo se tak významnou měrou přispět k rozšíření poznatků regionální historie a monasteriologické vědy.

Luboš Frýba